

pražský
studentský
summit

BACKGROUND REPORT

Přeshraniční zdravotní hrozby

Dominik Merta
dominik.merta@amo.cz

AMO.CZ

Obsah

1	Jak číst background	3
2	Úvod	3
3	Přeshraniční zdravotní hrozby v Unii	5
3. 1	Unijní organizace pro ochranu veřejného zdraví	5
3. 2	Dosavadní legislativa	6
4	Krok za krokem k vytvoření Evropské zdravotní unie	7
4. 1	Rozšíření pravomoci EMA a ECDC	7
4. 2	Evropský plán boje proti rakovině	7
4. 3	Nařízení o přeshraničních zdravotních hrozbách	7
4. 4	Diskuse o užší evropské integraci	9
5	Shrnutí	10

1 Jak číst background

Tento background vznikl za účelem seznámit účastníky Modelu EU na Pražském studentském summitu s tématem přeshraničních zdravotních hrozeb. Měl by sloužit jako úvod do tématu, vysvětlit důležité pojmy týkající se ochrany veřejného zdraví a představit návrh nařízení o vážných přeshraničních zdravotních

hrozbách. Tento background by měl být vnímán jako úvod do složité problematiky, tématu se věnuje spíše obecně. Účelem je poskytnout kritický náhled na věc, navést delegáta k vyhledání dalších rozšiřujících informací a pomoci mu při simulovaném jednání.

2 Úvod

Pandemie COVID-19 má ve světě nevídané dopady. Od prvních dnů po propuknutí tohoto onemocnění a jeho šíření ve světě i v Evropě byly životy občanů vystaveny velkým změnám. Mnoho systémů naší společnosti bylo podrobeno obtížné zkoušce nebo si prošlo či prochází určitou krizí.

Tato situace poukázala na to, že zdraví, jak už s ohledem na jednotlivce, tak i v rámci celé společnosti, je potřeba chránit ve spolupráci s ostatními státy. Stávající opatření (viz rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU) v rámci Evropské unie v oblasti zdravotní bezpečnosti se ukázala jako nedostačující.¹ Členské státy se začátkem koronavirové krize přijímaly jednostranná opatření na ochranu vlastních občanů. Takové kroky se děly často bez jakékoliv koordinace, což následně zkomplikovalo situaci některým skupinám obyvatel. Jako příklad lze uvést zavedení kontrol vnitřních hranic, které výrazně omezily efektivitu mobility přeshraničních pracovníků.²

Během krize dávali Evropané více najevo, že od EU očekávají aktivnější roli v oblasti ochrany veřejného zdraví.³ V první polovině roku 2020 proběhlo na toto téma šetření veřejného mínění. A jeho výsledky vypadají jasně. Přes dvě třetiny respondentů uvedly, že by EU měla mít větší kompetence při řešení krizí, jako je koronavirová pandemie. V odpověď na otázku, kam by měla Evropská unie investovat své peníze, se navíc nejčastěji vyskytovalo právě veřejné zdraví (55 %)

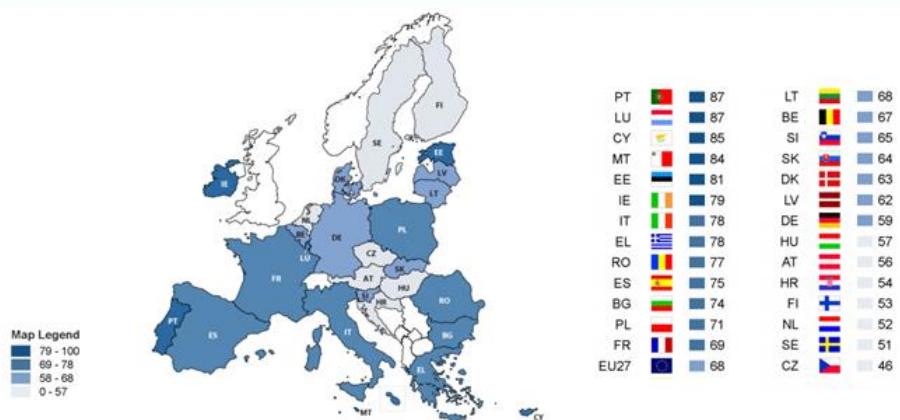
. I z těchto důvodů podnikla Evropská komise první kroky k vytvoření Evropské zdravotní unie. V rámci této iniciativy se snaží stanovit komplexní legislativní rámec a posílit kompetence Unie při přijímání společných opatření na úrovni EU. Ruku v ruce s tím bude potřeba zmodernizovat fungování evropských agentur, které působí v oblasti zdraví. Jedná se hlavně o Evropskou agenturu pro léčivé přípravky (EMA) a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC).⁷

„Přes dvě třetiny respondentů uvedly, že by EU měla mít větší kompetence při řešení krizí, jako je koronavirová pandemie“

Tento background se pokusí ukázat vizi Komise pro Evropskou zdravotní unii, představit fungování zmíněných agentur a plán jejich budoucnosti. Podrobněji se pak bude věnovat návrhu nařízení o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách – 2020/o322 (COD)

In Czechia, Sweden, the Netherlands, Finland and Croatia, the least number of respondents believe that the EU should have more competences.

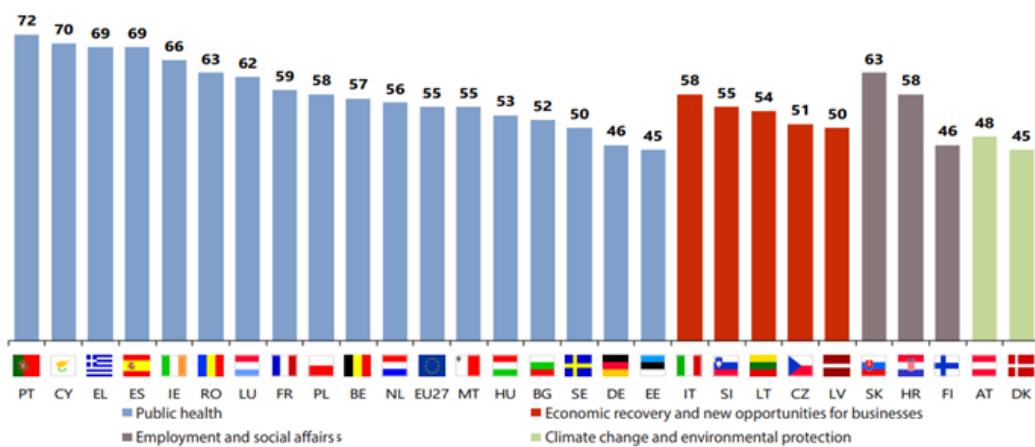
Q - To what extent do you agree with the following statement: the EU should have more competences to deal with crises such as the COVID-19 pandemic? (% - TOTAL AGREE)

Obr 1: Procentuální zastoupení názoru – absolutně souhlasím s tvrzením: „EU by měla mít více kompetencí, aby se mohla lépe vypořádat se situacemi, jako je pandemie COVID-19.”⁵

Public health is the most mentioned policy area in 17 EU Member States.

Q - Given the current context, on which of the following would you like the EU budget to be spent? (MAX. 4 ANSWERS) (% for top mention)

Obr 2: Procentuální zastoupení nejvíce zastoupené odpovědi na otázku: „Do kterého odvětví by měla EU v budoucnu nejvíce investovat?“⁶

3 Přeshraniční zdravotní hrozby v Unii

Vážné hrozby pro lidské zdraví neznají hranice států. Představují mezinárodní problém a je nutné na ně odpovídat společně. V minulosti musel svět již mnohokrát čelit odlišným zdravotním hrozbám. Jako příklad lze uvést rok 2009 a pandemii chřipky H1N1 (tzv. prasečí chřipka), epidemii eboly mezi lety 2014 až 2016 v západní Africe nebo rozšíření viru Zika v Americe v letech 2015 a 2016.⁸ I přes to, že přeshraniční zdravotní hrozby mají takový dosah, v oblasti zdravotní politiky má EU pouze omezené pravomoci. Podle článku 168 Smlouvy o fungování Evropské unie jsou kompetence EU v oblasti veřejného zdraví především koordinačního, doplňkového či podpůrného rázu.¹⁶ Její činnost vede spíše k zastřešení národních zdravotních politik.¹⁷ Také se podílí na zlepšování veřejného zdraví a předchází ohrožení fyzického a duševního stavu občanů. Naopak zcela v působnosti členských států je stanovení zdravotní politiky, organizace zdravotnictví a poskytování zdravotní péče, včetně nakládání s vyčleněnými zdroji pro zdravotnictví.¹⁸

K tomu, aby EU byla schopna řešit takto složitý problém, jako jsou přeshraniční zdravotní hrozby, je nutná kooperace nejen členských států, ale i jednotlivých orgánů Unie. Na druhou stranu ani v tomto případě nesmíme zapomenout na základní hodnoty, které EU ctí od svého založení, tzn. na principy solidarity nebo subsidiarity.

3.1 Unijní organizace pro ochranu veřejného zdraví

Když členské státy EU začaly řešit problémy spojené s příchodem onemocnění COVID-19, opíraly se především o dvě agentury, které se na podobné situace specializují. Patří mezi ně Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC).

Pro správné pochopení problematiky je nutné si ujasnit význam používaných pojmu:

- **O epidemii** mluvíme, když se výskyt specifického onemocnění výrazně zvýší na určitém místě a v určitém čase.⁹
- **Pandemie** je stav, kdy se s epidemií setkáváme na území více států a kontinentů.¹⁰
- **Přenosná nemoc** je infekční onemocnění, které je způsobeno konkrétním původcem. Může se přenášet z osoby na osobu přímo (přímým kontaktem) nebo nepřímo (přes přenašeče, zvíře, předmět, prostředí či tekutinou).¹¹
- **Původcem** přenosných onemocnění jsou nejčastěji viry nebo bakterie. **Vir** je nebuněčný organismus, který ke svému fungování potřebuje infikovat hostitelskou buňku.¹² **Bakterie** je tvorena jednou prokaryotní buňkou, tzn. buňkou jiného typu, než má například člověk. Onemocnění způsobené bakterií se ve valné většině případů léčí antibiotiky.¹³
- **Přeshraniční zdravotní hrozba** je život ohrožující hrozba nebo hrozba vystavující život vážnému ohrožení. Může být biologického, chemického, environmentálního nebo neznámého původu. Nese s sebou významné riziko přenosu přes hranice států.¹⁴
- **Epidemiologický dozor** je trvale probíhající sběr, analýza, výklad a šíření zdravotnických údajů za účelem přijímání vhodných preventivních opatření nebo protiopatření.¹⁵

Systém včasného varování a reakce (EWRS)

V roce 2017 Evropská komise zřídila systém včasného varování a reakce (EWRS) jako stálou komunikační síť mezi Komisí a příslušnými orgány veřejného zdraví členských států.²⁶ Tento neveřejný systém používají státy ke sdílení informací mezi sebou prostřednictvím Evropské komise. Tento postup byl použit například u epidemie šíření bakterií *E. coli* v roce 2011 v Německu.²⁷

3.1.1. Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA)

Evropská agentura pro léčivé přípravky vznikla v roce 1995 a sídlí v Amsterdamu. Jejím hlavním posláním je hodnotit a kontrolovat všechny léčivé přípravky v rámci Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru. Skrze svoji činnost se tak podílí na ochraně lidského zdraví i zdraví zvířat.¹⁹

EMA registruje léčivé přípravky, které vstupují na vnitřní trh EU, a přezkoumává je. Jejich výrobci mohou

3.1.2. Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC)

Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) je mladší než EMA, vzniklo v roce 2005 a sídlí ve Stockholmu. Stará se o lidské zdraví z druhého pohledu – monitoruje a kontroluje výskyt onemocnění.²² Jeho hlavní činností je analýza a interpretace dat týkajících se 52 přenosných onemocnění a poskytování vědeckého poradenství. Středisko se zabývá i podpůrnými činnostmi, jako je například pomoc státům připravit se na možné epidemie. Kromě toho každý rok pořádá evropskou vědeckou konferenci o aplikované epidemiologii infekčních nemocí.²³

Fungování tohoto střediska je založené na poskytování údajů ze systému dozoru nad přenosnými onemocněními. Odborné znalosti čerpá jak od svých specializovaných pracovníků, tak od celoevropské sítě zdravotnických orgánů členských států Evropské unie.²⁴

Ač se práce ECDC může zdát v porovnání s činností EMA méně viditelná, jeho přínos pro

zažádat o jednotnou registraci, která jim posléze umožní prodávat po celé EU. Centralizovaný postup poté poskytuje Evropanům možnost dostat se k bezpečným a inovativním lékům.²⁰

Největší přínos přináší EMA samotným spotřebitelům, tj. obyvatelům států EU. Například velký význam hrála i v průběhu pandemie COVID-19, díky její činnosti se na evropský trh k 11. březnu 2021 dostaly čtyři vakcíny proti tomuto onemocnění. To vše proběhlo během velmi krátké doby, současně se ale neslevilo z přísných norem kvality, bezpečnosti a účinnosti vakcín.²¹

pracovníky v sektoru veřejného zdraví (orgány EU, tvůrci politik v Evropě) je významný.

„Jeho hlavní činností je analýza a interpretace dat týkajících se 52 přenosných onemocnění“

3. 2 Dosavadní legislativa

Stávající rozhodnutí (1082/2013/EU) zabývající se zdravotní bezpečností poskytuje jen omezené pravomoci, které jsou v podstatě založeny na systému včasného varování a reakce (EWRS), a také vytváří platformu pro výměnu informací v rámci Výboru pro zdravotní bezpečnost.²⁵

4 Krok za krokem k vytvoření Evropské zdravotní unie

Pandemie COVID-19 potvrdila, že při zvládání přeshraničních zdravotních hrozob je nutné spolupracovat napříč státy. Evropská komise proto v roce 2020 navrhla vytvoření tzv. Evropské zdravotní unie, v rámci níž by měly všechny země EU společně řešit zdravotní krize. Tento komplexní návrh obsahuje několik klíčových iniciativ.²⁸⁽⁴²⁾

4.1 Rozšíření pravomocí EMA a ECDC

Zásah pandemie COVID-19 do života občanů i unijních orgánů se ukázal jako nesrovnatelně větší než dříve známé zdravotní hrozby. Proto je podle Evropské komise potřeba posílit Evropskou agenturu pro léčivé přípravky i Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí a vybavit je silnějším mandátem, aby byly lépe připraveny na řešení i takto velkých přeshraničních zdravotních hrozeb.²⁹

Mandát agentury EMA má být posílen ve směru podpory Unie a členských států. Agentura by podle něj nově měla:

- sledovat a zmírňovat rizika nedostatku kritických léčivých přípravků a zdravotnických prostředků;
- poskytovat vědecké poradenství o léčivých přípravcích, díky nimž bude možné předcházet nemocem, jež tyto krize způsobují, tyto nemoci diagnostikovat či léčit;
- koordinovat studie ke sledování účinnosti a bezpečnosti očkovacích látek;
- koordinovat klinická hodnocení.³⁰

Posílení mandátu ECDC by mělo upevnit jeho podporu Komise a členských států v činnostech v oblasti zdraví. Mezi jeho hlavní funkce by pak mělo patřit:

- epidemiologický dozor;
- podávání zpráv o plánu připravenosti a reakce;
- mobilizace a rozmístění pracovní skupiny EU v oblasti zdraví;
- vytvoření referenční sítě laboratoří EU.³¹

„Každý rok je v EU diagnostikováno 3,5 milionu nových případů rakoviny a podlehne jí až 1,3 milionu Evropanů. Až ve 40 procentech případů by se takovému scénáři však dalo předejít.

4.2 Evropský plán boje proti rakovině

Jako další výzvu v oblasti zdravotnictví lze vnímat boj s civilizačními chorobami. Mezi nejzávažnější patří právě rakovina. Každý rok je v EU diagnostikováno 3,5 milionu nových případů rakoviny a podlehne jí až 1,3 milionu Evropanů. Až ve 40 procentech případů by se takovému scénáři však dalo předejít.³²

Evropská unie chce pomocí širokého spektra aktivit podpořit výzkum a hledání inovativních léčebných procesů rakoviny, a snížit tak přítomný trend výskytu tohoto onemocnění. Evropská komise stanovila čtyři pilíře, o které by se snažily boje proti rakovině měly opírat. Jsou jimi dostatečná prevence, možnost včasného odhalení, moderní diagnostika, léčba a nakonec kvalita života pacientů s rakovinou a vyléčených osob.³³

4.3 Nařízení o přeshraničních zdravotních hrozbách

Návrh tohoto nařízení je základním prvkem pro vytvoření Evropské zdravotní unie. Poskytuje pevnější a komplexní právní rámec pro včasnu možnost reakce na přeshraniční zdravotní hrozby v celé EU formou určitých opatření.

V otázce, kudy se vydat při řešení slabin odhalených například pandemii COVID-19, se Evropská unie chce držet hesla: „*Hope for the best, prepare for the worst (Doufej v nejlepší, připrav se na nejhorší).*“³⁴ Konkrétně si stanovila dva body, které návrh nařízení řeší. Plánuje:

- stanovit komplexní legislativní rámec, kterým se bude Unie řídit v oblasti připravenosti, dozoru a posuzování rizik;
- posílit pokyny Unie při přijímání společných opatření na úrovni EU.³⁵

Tím chce předcházet většině přeshraničních zdravotních hrozeb. Pokud bude nevyhnutelné takové hrozbě čelit, měly by na ni být státy adekvátně připraveny, aby ji mohly účinně a koordinovaně řešit.

4.3.1. Důležité body návrhu

První z podstatných částí návrhu se věnuje ustanovení Výboru pro zdravotní bezpečnost (HSC). Důležitost tohoto návrhu spočívá v tom, že stanovuje, jak bude postupováno v situacích, které zahrnují řešení přeshraničních zdravotních hrozeb.

Dále se v návrhu řeší, jak bude vypracován plán pro zdravotní krize a pandemie (= plán připravenosti a reakce Unie). Mluví se zde o meziregionální připravenosti s cílem zavést soudržná přeshraniční opatření, což naznačuje značnou mezinárodní spolupráci. Plán bude podstupovat zátežové testy a bude průběžně aktualizován. Také se v něm ustavuje nutnost koordinace vnitrostátních činností za účelem dosažení souladu s tímto plánem. Tímto se stanoví pomyslná hranice, které by se měly státy v budoucnu držet. Současně se zde objevuje jeden ze sporných bodů návrhu, neboť se taková hranice dá vnímat jako určitý mantinel omezující národní politiku států.

Další podstatnou částí tohoto bodu je povinnost pro členské státy podávat jednou za dva roky zprávy Komisi. V nich budou uvedeny důležité prvky připravenosti: řízení, kapacity a prostředky. Navíc ustavuje další prvek kontroly, a to audity Evropského

střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) každé tři roky. Z těchto informací bude Komise podávat zprávy a na jejich základě bude přijímat určitá doporučení.

Dále návrh řeší možnosti koordinace plánování připravenosti a reakce, odbornou přípravu zdravotnického personálu a společné zadávání veřejných zakázek na lékařská opatření. V tomto směru je vystupování Unie jako celku výhodné, což se ukázalo například i v průběhu nejnovější pandemie. Díky společnému postupu dokázala unijní sedmadvacítka při nákupu vakcín proti onemocnění COVID-19 stlačit cenu a její vyjednávací pozice byla mnohem silnější, než kdyby státy postupovaly jednotlivě.³⁷

Mezi další podstatné body návrhu patří zřízení epidemiologického dozoru, který bude zajišťovat stálou komunikaci mezi Komisí, ECDC a příslušnými orgány jednotlivých států. Je zde zmíněná zásadní digitalizace většiny komunikace a sdílených dat. Digitalizace se dá vnímat jako jedna z dalších rovin, ke které budou jednotlivé státy přistupovat s odlišnými názory.

V neposlední řadě návrh zřizuje referenční laboratoře EU, které budou mít za úkol podporovat místní referenční laboratoře jednotlivých států a síť pro

„Díky společnému postupu dokázala unijní sedmadvacítka při nákupu vakcín proti onemocnění COVID-19 stlačit cenu a její vyjednávací pozice byla mnohem silnější.“

Návrh Výboru pro zdravotní bezpečnost (HSC)

Výbor se bude skládat ze dvou zástupců každého členského státu. Jeden bude fungovat na politické úrovni a druhý na úrovni technické. Výbor bude mít za úkol zajistit koordinovaný postup Unie. Bude moci přijímat stanoviska a pokyny, ke kterým se bude snažit dojít na základě konsenzu. Pokud dojde k hlasování, o výsledku bude rozhodnuto prostou většinou.³⁸

látky lidského původu, která bude umožňovat jednoduchý přístup k těmto údajům. Vše bude koordinovat a provozovat ECDC.

4.4 Diskuse o užší evropské integraci

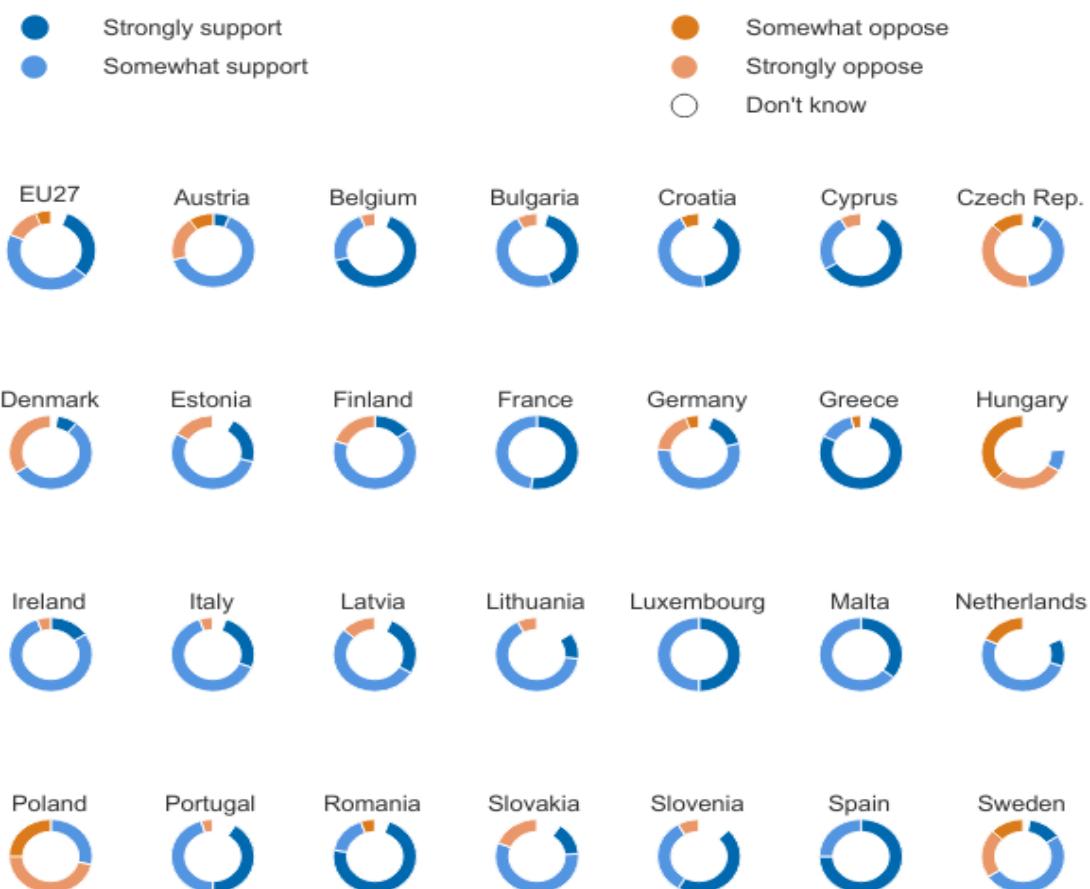
Pandemie COVID-19 zasáhla všechny státy EU natolik, že se objevily snahy o užší evropskou integraci v oblasti zdravotnictví. Jedním z velmi skloňovaných slov v souvislosti s tímto tématem je spolupráce. Ve většině

zastávají zejména lidé v těch státech, kterých se krize ze zdravotnického a finančního hlediska dotkla nejvíce. Jen v několika zemích převládá názor, že občané jsou spokojení se současným stavem. Tyto postoje lze vysvětlit tím, kdy a do jaké míry byly státy krizí zasaženy. Koho pandemie postihla později, měl více šancí setkat se s větší podporou. Stejně tak pokud měl stát své domácí zdravotnictví ve velmi dobré kondici, zásah onemocněním COVID-19 nebyl tak silný.³⁸

Další téma, které by se mohlo stát hnacím motorem a přispět k posunu evropské integrace

Support for common European public health policy

Considering the future, do you think that your country's government would support a stronger mandate for the European Union on public health policy?

Source: ECFR

ecfr.eu/coalitionexplorer

Obr 3: Grafy zachycující odpovědi v členských státech na otázku: „Při pohledu do budoucna, myslíte si, že by vaše vláda podpořila silnější mandát EU pro Evropskou zdravotní unii?“⁴²

kontroly velké problémy. Otevírá se zde proto prostor pro nastavení efektivnější koordinace mezi státy.³⁹

Hodně faktorů tedy ukazuje na silnou podporu rozšiřování pravomocí EU v oblasti zdraví. Lze však najít i výjimky. V čele odpůrců silnějšího mandátu nalezneme státy, které se obecně k otázce rozšiřování pravomocí EU staví negativně. Druhá skupina států, která bude k návrhu přistupovat chladněji, jsou státy spokojené se svým vnitrostátním zdravotnictvím. Nebudou mít proto větší zájem v otázce finanční podpory dalšího systému ochrany. Představitelé první skupiny zemí by mohli být k navrhovaným změnám přistupnější například v případě, kdy by měli příležitost čerpat peníze z nových fondů pro obnovu (např. NextGenerationEU⁴⁰). To se ale

znovu dotkneme problematického tématu druhé skupiny.⁴¹

Další problematikou týkající se nutnosti financování je navrhované zřízení sítě referenčních laboratoří EU. Tou by měla disponovat budoucí ECDC. Jejich úloha by měla spočívat především v podpoře národních referenčních laboratoří. Měly by fungovat pro krizové poradenství, plánovanou součástí bude i síť laboratoří zabývající se látkami lidského původu (např. tkáně, buňky či krev).⁴² Pro takto vysoce specializované sítě laboratoří by bylo potřeba zajistit akreditovaný personál a možnosti stálého financování pro udržení moderního fungování. Tato skutečnost se dotýká nejedné sporné roviny, o nichž budou chtít členské státy diskutovat.

5 Shrnutí

Problematika veřejného zdraví je velmi složitá. Pandemie COVID-19 ukázala, že zavedené systémy nemusí vždy fungovat na sto procent a je třeba je modernizovat. Celou Evropu čeká nelehké období, neboť se bude muset vyrovnat s následky krize. Evropská unie bere tuto výzvu s nasazením, chce zefektivnit své fungování,

a díky tomu posunout úroveň evropské společnosti o kus dál. Návrh nařízení o přeshraničních zdravotních hrozích je nástrojem, který tento posun na poli zdravotnictví umožní. Nyní bude záležet jen na tom, aby se jednotliví aktéři dohodli na jeho podobě a dobrě se připravili na další výzvy, které nám budoucnost přinese.

Otzázkы pro jednání

- Jaký postoj zaujmou jednotlivé státy k rozšíření pravomoci Evropské unie v oblasti zdravotnictví?
- Na takto velkou modernizaci systému zdravotnictví v EU je nutná i vysoká finanční částka. Je správné vynaložit peníze tímto směrem?
- Nejen s vytvořením referenčních laboratoří vznikne velký počet pracovních pozic, na které je potřeba vysokou odbornou specializaci. Nebudou tito pracovníci chybět na národní úrovni?
- Nenahrává část opatření jen zbytečnému papírování? Je potřeba zabývat se tolika zprávami v takto nastavených časových úsecích?

Doporučené zdroje

Samotný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení č. 1082/2013/EU

- https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9ac56db8-24e6-11eb-9d7e-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU, které má být zrušeno

- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32013D1082&qid=1626986395215>

Instruktáž Evropského parlamentu týkající se přímo návrhu nařízení o přeshraničních zdravotních hrozbách

- [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690565/EPRS_BRI\(2021\)690565_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690565/EPRS_BRI(2021)690565_EN.pdf)

Zpráva o průzkumu veřejného mínění provedeného společností Kantar na téma koronavirové krize

- https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2020/public_opinion_in_the_eu_in_time_of_coronavirus_crisis_2/en-covid19-survey2-report.pdf

Oficiální webové stránky pro Evropskou zdravotní unii

- <https://europeanhealthunion.eu/>

Proslov komisařky pro zdraví a bezpečnost potravin Stelly Kyriakidesové k Evropskému parlamentu na téma budování Evropské zdravotní unie

- https://www.youtube.com/watch?v=KeVCuC_Ze4s&ab_channel=EUDebates%7Ceudebates.tv

Seznam použitých zdrojů

1. Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU. EUR-LEX [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9ac56db8-24e6-11eb-9d7e-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF
2. SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCI-ÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ: Vytvoření Evropské zdravotní unie: posílení odolnosti EU vůči přeshraničním zdravotním hrozbám. EUR-LEX [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52020DC0724>
3. Citizens call for a bigger EU budget to tackle crisis. European Parliament [online]. Brusel: Evropský parlament, 2020 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/en/be-heard/eurobarometer/public-opinion-in-the-eu-in-time-of-coronavirus-crisis-2>
4. PUBLIC OPINION IN TIMES OF COVID-19. European Parliament [online]. Brusel: Evropský parlament, 2020 [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2020/public_opinion_in_the_eu_in_time_of_coronavirus_crisis_2/en-covid19-survey2-key-findings.pdf
5. Graf 1. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2020/public_opinion_in_the_eu_in_time_of_coronavirus_crisis_2/en-covid19-survey2-key-findings.pdf
6. Graf 2. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2020/public_opinion_in_the_eu_in_time_of_coronavirus_crisis_2/en-covid19-survey2-key-findings.pdf
7. Vytvoření evropské zdravotní unie: Evropa musí být lépe připravena na krize a důrazněji na ně reagovat. European Commission [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs_ip_20_2041
8. Cross-border threats to health: EU action on preparedness and response. European Parliament [online]. Brusel: Evropský parlament, 2020 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/646123/EPRI\(B2020\)646123_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/646123/EPRI(B2020)646123_EN.pdf)
9. Pojmy. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/epidemie-epidemicky-vyskyt.aspx>
10. Pojmy. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/pandemie>
11. Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU. EUR-LEX [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9ac56db8-24e6-11eb-9d7e-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF

12. What's the difference between Bacteria and Viruses? Drugs.com [online]. San Francisco: MarkMonitor, 2020 [cit. 2021-9-22]. Dostupné z: <https://www.drugs.com/medical-answers/difference-between-bacteria-virus-3503840/#>
13. tamtéž
14. Cross-border threats to health: EU action on preparedness and response. European Parliament [online]. Brusel: Evropský parlament, 2020 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/646123/EPRI\(2020\)646123_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/646123/EPRI(2020)646123_EN.pdf)
15. ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY č. 2119/98/ES: o zřízení sítě epidemiologického dozoru a kontroly přenosných nemocí ve Společenství. EUR-LEX [online]. Brusel: Evropská komise, 1998 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:31998D2119>
16. Politika veřejného zdraví v EU. Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2014 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/politika-verejneho-zdravi-v-eu/>
17. GILLOVÁ, Emma. Zdravotní politika EU, cíle, nástroje, výsledky. Masarykova univerzita [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2021 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/h7oob/Diplomova_prace_Emma_Gillova.pdf
18. Politika veřejného zdraví v EU. Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2014 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/politika-verejneho-zdravi-v-eu/>
19. Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA). European Union [online]. Brusel: Evropská unie, 2021 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/ema_cs
20. tamtéž
21. COVID-19: výzkum a očkovací látky. European Council [online]. Brusel: Evropská rada, 2021 [cit. 2021-7-20]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/coronavirus/covid-19-research-and-vaccines/>
22. Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC). European Union [online]. Brusel: Evropská unie, 2020 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/ecdc_cs
23. tamtéž
24. tamtéž
25. Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o vážných přeshraničních zdravotních hrozích a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU. EUR-LEX [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9ac56db8-24e6-11eb-9d7e-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF

26. PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2017/253: kterým se stanoví postup vydávání varovných hlášení v rámci systému včasného varování a reakce zřízeného v souvislosti s vážnými přeshraničními zdravotními hrozbami a postup výměny informací, konzultací a koordinace reakce na tyto hrozby v souladu s rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU. EUR-LEX [online]. Brusel: Evropská komise, 2017 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CE-Lex:32017Do253>
27. Systém včasného varování a reakce (EWRS): STEC v Německu. Informační centrum bezpečnosti potravin [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2011 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: [https://www.bezpecnostpotravin.cz/system-vcasneho-varovani-a-reakce-\(ewrs\)-stec-v-nemecku.aspx](https://www.bezpecnostpotravin.cz/system-vcasneho-varovani-a-reakce-(ewrs)-stec-v-nemecku.aspx)
28. Evropská zdravotní unie. European Commission [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-9-4]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/european-health-union_cs
29. Vytvoření evropské zdravotní unie: Evropa musí být lépe připravena na krize a důrazněji na ně reagovat. European Commission [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2041
30. tamtéž
31. tamtéž
32. ZACHOVÁ, Aneta. Rakovině podlehne více než milion Evropanů ročně. Unie chce v boji proti ní spojit síly. EURACTIV.cz [online]. 5. 2. 2020 [cit. 2021-07-16]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/rakovine-podlehne-vice-nez-milion-evropanu-rocnje-unie-chce-v-boji-proti-ni-spojit-sily/>
33. FORTUNA, Gerardo. EU míří do boje proti rakovině. Chce omezit kouření, alkohol a další škodlivé výrobky [online]. 27. 1. 2021 [cit. 2021-07-16]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/eu-miri-do-boje-proti-rakovine-chce-omezit-koureni-alkohol-a-dalsi-skodlive-vyrobky/>
34. Cross-border threats to health: EU action on preparedness and response. European Parliament [online]. Brusel: Evropský parlament, 2020 [cit. 2021-7-16]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/646123/EPRS_BRI\(2020\)646123_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/646123/EPRS_BRI(2020)646123_EN.pdf).
35. Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o vážných přeshraničních zdravotních hrozích a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU. EUR-LEX [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9ac56db8-24e6-11eb-9d7e-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF
36. Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o vážných přeshraničních zdravotních hrozích a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU. EUR-LEX [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9ac56db8-24e6-11eb-9d7e-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF
37. Otázky a odpovědi týkající se očkování proti covidu-19 v EU: Jednání. European Commission [online]. Brusel: Evropská komise, 2021 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/info/live-work-travel/>

[eu/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/questions-and-answers-covid-19-vaccination-eu_cs#negotiations](https://ecfr.eu/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/questions-and-answers-covid-19-vaccination-eu_cs#negotiations)

38. ZERKA, Paweł. In sickness and in health: European cooperation during the coronavirus crisis. European council on foreign relations [online]. Londýn: European council on foreign relations, 2020 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: https://ecfr.eu/publication/in_sickness_and_in_health_european_cooperation_during_coronavirus_crisis/
39. tamtéž
40. Plán na podporu oživení Evropy. European Commission [online]. Brusel: Evropská komise, 2020 [cit. 2021-9-4]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_cs
41. ZERKA, Paweł. In sickness and in health: European cooperation during the coronavirus crisis. European council on foreign relations [online]. Londýn: European council on foreign relations, 2020 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: https://ecfr.eu/publication/in_sickness_and_in_health_european_cooperation_during_coronavirus_crisis/
42. Graf 3. Dostupné z: https://ecfr.eu/publication/in_sickness_and_in_health_european_cooperation_during_coronavirus_crisis
43. ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY č. 2119/98/ES: o zřízení sítě epidemiologického dozoru a kontroly přenosných nemocí ve Společenství. EUR-LEX [online]. Brusel: Evropská komise, 1998 [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:31998D2119>

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání tří klíčových mezinárodních – OSN, NATO a EU.

Asociace pro mezinárodní otázky

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

Dominik Merta

Autor je spolupracovníkem Asociace pro mezinárodní otázky a členem přípravného týmu Pražského studentského summitu.

Autor: Dominik Merta

Imprimatur: Filip Slaný, Vendula Karásková, Matěj Frouz, Kateřina Pechmannová

Jazyková úprava: Michaela Staňková, Anna Švaňhalová, Sára Abboudouová

Sazba: Pavla Hvězdová

Grafická úprava: Jaroslav Kopřiva

**Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro
potřeby XXVII. ročníku Pražského studentského summitu.**

© AMO 2021

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

Žitná 27, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 813 460

e-mail: summit@amo.cz

IČ: 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz